

Pinguïn

We zijn onder elkaar, dus ik mag het denk ik wel vertellen: toen een zeer gewaardeerde collega van het radioprogramma Vroege Vogels nog maar net bij het team werkte, belde hij vanaf het strand met de 'fenolijn'. (Voor wie niet op zondagochtend NPO Radio 1 frequenteert: dat is die rubriek waarin mensen alle 'eerstelingen' uit de natuur kunnen melden op een antwoordapparaat. Naast dat soort fenologische waarnemingen, wordt het bandje van het antwoordapparaat vaak ook volgestort met gewoon leuke waarnemingen.) "Ik zie hier op het strand ... aan de branding ..., nou ja, zomaar ... een Pinguïn!"

Voor iemand die niet vaak naar vogels keek, is de vergissing natuurlijk rap gemaakt: een onhandig rechtop waggelende vogel in zwart en wit. Maar zelfs wie wel wat vaker naar vogels kijkt, komt natuurlijk niet heel vaak een Zeekoet tegen. Tenzij je met een telescoop over zee tuurt of vaak naar de pieren van IJmuiden gaat.

Dit najaar zag ik voor mijn gevoel meer Zeekoeten dan anders en ook vrij vaak dicht onder de kust. Anders dan dat exemplaar dat de collega op het strand zag zitten, zagen ze er vrij gezond uit. Geen zichtbare oliesporen en als er mensen, surfplancken of zeilboten in de buurt kwamen, doken ze soepel onder.

Heel anders was dat in 2019. Toen werd met name het noorden van ons land overspoeld met naar schatting 20.000 stervende of kwijnende Zeekoeten. De oorzaak kon niet specifiek worden vastgesteld dan 'verhongering'.

De Zeekoet is bepaald geen bijzondere, laat staan bedreigde soort. De trend op de grafieken van SOVON Vogelonderzoek Nederland is ook onmiskenbaar stijgend. Toch is het - *excusez le mot* - volkomen klote als je vogels zinloos ziet sterven. Was de grote sterfte van 2019 nog te wijten aan een goed broedsucces in combinatie met vervolgens weinig geschikte prooien voor de jonge dieren op zee, de sterfte die deze herfst tussen de pieren van IJmuiden werd waargenomen was ronduit schrijnend. Verschillende waarnemers meldden dat zij de netten van zogeheten staand wantvisserij tussen de pieren opgehaald zagen worden met nauwelijks vis maar wel met diverse dode Zeekoeten erin. Ook een Kleine Alk kwam aan zijn eind in zo'n net. Dan had de IJsdruiker die in 2020 vast kwam te zitten aan de bovenste lijn van een drijvend net meer geluk. Die kon nog door de vissers bevrijd worden, nadat verschillende vogelaars alarm hadden geslagen.

De pieren en omgeving zijn, zoals in het prachtige boek van Dick Groenendijk, Roy Slaterus en Jelle van der Helm beschreven, een ondergewaardeerd stuk natuur in onze regio. Is het vechten tegen de bierkaai wanneer de Vogelwerkgroep zich zou inspannen om dit gebied te vrijwaren van zo'n gedateerde, ongerichte visserijmethode als de staand wantvisserij? De Zeekoeten zouden het zonder twijfel kunnen waarden!

ZEEKOETEN Foto: René van Rossum